

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ประเทศไทยมีแนวโน้มของโครงสร้างประชากรคล้ายคลึงกับยุโรป แม้ว่ามีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่เป็นการเพิ่มในอัตราที่ลดลง โดยโครงสร้างประชากรวัยเด็กมีจำนวนลดลงจากร้อยละ 21.6 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 17.2 ในปี 2580 อัตราการเกิดมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากปี 2513 รัฐบาลมีนโยบายให้ประชาชนวางแผนครอบครัวโดยสมัครใจ ดังนั้นตลอดระยะเวลา 30 กว่าปีที่ผ่านมา อัตราการเจริญพันธุ์จากที่เคยสูงถึง 6 - 7 คน ลดลงเหลือเพียง 1.7 คน ซึ่งเป็นภาวะเจริญพันธุ์ที่ต่ำกว่าระดับทดแทน และคาดว่าอัตราการเกิดจะมีแนวโน้มลดลงอีก ในขณะที่วัยเด็ก ประชากรผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเพิ่มในอัตราที่สูงขึ้นจากร้อยละ 8.2 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 15.6 ในปี 2580 ซึ่งในอนาคตประเทศไทยจะก้าวสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุในที่สุด ผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาจากอัตราการเกิดที่ลดลงอัตราการเกิดที่ลดลง อาจส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาในอนาคต เพราะโรงเรียนและมหาวิทยาลัยต้องอาศัยนักเรียน นักศึกษาในจำนวนที่มากพอในการดำเนินกิจการ หากอัตราการเกิดน้อยลง สถาบันการศึกษาที่จะได้รับผลกระทบเป็นอันดับแรกคือ โรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และต่อมาคือ มหาวิทยาลัย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2550.)

การศึกษาถือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของการดำเนินชีวิตมนุษย์ ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้รัฐบาลมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนตระหนักในการเลือกเข้าศึกษาเนื่องจากเป็นพื้นฐานแห่งความสำเร็จในชีวิตและสามารถนำมาใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต (ณัชชา สุวรรณวงศ์, 2560 : 6)

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มีพันธกิจ 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริการวิชาการ โดยให้บริการวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยี ให้แก่ชุมชน ท้องถิ่นและสังคมบนฐานของการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนให้เข้มแข็ง และยั่งยืนตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างเครือข่ายและความร่วมมือกับพื้นที่ชุมชน 2) ด้านผลิตครู โดยผลิตและพัฒนาคูที่ได้มาตรฐานวิชาชีพ จิตวิญญาณความเป็นครู ให้มีความเป็นมืออาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 สู่การศึกษา 4.0 3) ด้านผลิตบัณฑิต โดยผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติที่มีศักยภาพความรู้ ทักษะ และความสามารถในการคิดการแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ และการสื่อสาร ด้วยหลักคุณธรรม คุณภาพและได้มาตรฐานสากล ที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ 4) ด้านวิจัย โดยวิจัย สร้างความรู้และนวัตกรรมให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากลสู่การแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนและท้องถิ่น ให้เข้มแข็งและยั่งยืน 5) ด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล โดยบริหารจัดการมหาวิทยาลัย ให้มีความคล่องตัว ยืดหยุ่น โปร่งใส ด้วยหลักธรรมาภิบาลสู่การ

เปลี่ยนแปลง และการพัฒนาก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 2561.)

การตัดสินใจครั้งสำคัญของชีวิต แต่ทุกคนมีเป้าหมายในการเลือกเรียนในสาขาและมหาวิทยาลัยที่ชอบ จากสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีจำนวนอัตราการเกิดที่น้อยลง ส่งผลให้จำนวนประชากรที่อยู่ในสถานศึกษามีจำนวนลดลง เมื่อนักเรียนจบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 การเลือกช่องทางในการเข้าศึกษาต่อ จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่มหาวิทยาลัยจะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งแต่ละมหาวิทยาลัยมีการแข่งขันกันค่อนข้างสูง

ในปีการศึกษา 2561 มีการเปลี่ยนแปลงระบบการรับสมัครโดยแต่ละมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ จะต้องเข้าระบบการรับสมัครส่วนกลาง ซึ่งเรียกระบบนี้ว่าระบบ TCAS ซึ่งเป็นการกำหนดรอบการสมัครให้มีการเปิดรับสมัครพร้อมกันทั่วประเทศ โดยกระบวนการรับสมัครนั้น มีทั้งการรับสมัครผ่านมหาวิทยาลัยและผ่านระบบการรับสมัครส่วนกลาง ซึ่งในแต่ละรอบการสมัคร เมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วผู้สมัครที่มีชื่อผ่านการคัดเลือก จะต้องยืนยันสิทธิ์ผ่านระบบส่วนกลาง ซึ่งเมื่อทำการยืนยันสิทธิ์แล้ว ผู้สมัครจะไม่สามารถสมัครเรียนกับมหาวิทยาลัยอื่นได้ แต่เนื่องจากผู้ที่สนใจเข้าศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีบางส่วนไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับระบบ TCAS ทำให้ไม่มีการลงทะเบียนหรือสมัครเรียนในระบบ TCAS มหาวิทยาลัยจึงมีการเปิดรับสมัครโดยตรง ที่มหาวิทยาลัยควบคู่กับการรับสมัครในระบบ เพื่อแก้ปัญหาให้กับผู้ที่สนใจแต่ไม่ได้ลงทะเบียนในระบบ TCAS จากการรับสมัครในปีการศึกษา 2561 ส่งผลกระทบต่อจำนวนนักศึกษาที่ขึ้นทะเบียนเรียนเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในปีการศึกษานั้นอย่างมาก เนื่องจากในการรับสมัครแต่ละรอบจำนวนการรับสมัครไม่เป็นตามจำนวนรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกที่ประกาศจากมหาวิทยาลัย อันเนื่องมาจากเมื่อมีการประกาศรายชื่อและยืนยันสิทธิ์แล้ว ผู้สมัครสามารถสละสิทธิ์ไปเลือกเข้าศึกษาที่มหาวิทยาลัยอื่นหรือสมัครใหม่ในสาขาวิชาอื่นได้ ซึ่งเป็นปัญหากับมหาวิทยาลัยในด้านของการนับจำนวนผู้เข้าศึกษาของแต่ละสาขาวิชา และส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการในขั้นตอนต่อไป เช่น จำนวนที่จะเปิดรับสมัครในรอบถัดไป การจัดตารางเรียน การจัดตารางสอน การจัดหมู่เรียน การเข้าค่ายชมพู่เขียว เป็นต้น

จากการรับสมัครในปีการศึกษาที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยได้มีการปรับเปลี่ยนการรับสมัครเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี เหมาะกับนักศึกษาในพื้นที่ ในปีการศึกษา 2563 มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงไม่ได้มีการเข้าระบบ TCAS โดยในปีการศึกษานี้เป็นการรับสมัครโดยมหาวิทยาลัยเองทั้งหมด โดยมีการรับสมัครจะเป็นการรับสมัครโดยกำหนดวันในแต่ละรอบให้ต่อเนื่องกัน เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถมาสมัครได้อย่างต่อเนื่อง โดยในการรับสมัครแต่ละรอบจะมีการเปิดรับสมัครทั้งการสมัครด้วยตนเองที่มหาวิทยาลัย การสมัครแบบรับตรงโดยคณะผ่านที่มงานของคณะ การสมัครผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งเพื่อให้จำนวนนักศึกษาที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเป็นไปตามเป้าหมาย จึงควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ที่สนใจสมัครเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ซึ่งกลุ่มเป้าหมายจะเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6, นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และผู้ที่จบการศึกษาในระดับต่าง ๆ ที่สนใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย โดยคณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ร้ำไพพรรณี ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยนั้น จะนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้นักเรียนมีความสนใจในการเข้าศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้ำไพพรรณี

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ข้อมูลสำหรับการวางแผนแนะแนวการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้ำไพพรรณี
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้ำไพพรรณี
3. ข้อมูลในการพัฒนาภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้ำไพพรรณี
4. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการศึกษาต่อของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้สมัครเรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้ำไพพรรณี ระดับปริญญาตรี โดยเป็นผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาและขึ้นทะเบียนนักศึกษาเรียบร้อยแล้ว ประจำปีการศึกษา 2563
2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาและขึ้นทะเบียนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้ำไพพรรณี ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวนประมาณ 400 คน ทั้งนี้คณะผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้ำไพพรรณี หมายถึง เหตุหรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกสาขาวิชาหรือการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้ำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้ำไพพรรณี หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ตั้งอยู่เลขที่ 41 หมู่ที่ 5 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี มีเนื้อที่ 720 ไร่ 3 งาน มีการเปิดการเรียนการสอนทั้งหมด 11 คณะ ได้แก่ 1. คณะครุศาสตร์ 2. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 3. คณะวิทยาการจัดการ 4. คณะเทคโนโลยีการเกษตร 5. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 6. คณะนิติศาสตร์ 7. คณะนิเทศศาสตร์ 8. คณะวิทยาการคอมพิวเตอร์

และเทคโนโลยีสารสนเทศ 9. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 10. คณะอัญมณีศาสตร์และ
ประยุกต์ศิลป์ 11. คณะพยาบาลศาสตร์

ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี หมายถึง ภาพรวมของมหาวิทยาลัย
ที่บุคคลภายนอก ซึ่งรวมไปถึงนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับรู้รับทราบ โดยอาจจะ
ทั้งประสบการณ์ตรง จากการมาใช้สถานที่หรือมาร่วมกิจกรรมหรือทางอ้อมจากการรับฟังข่าวสาร
จากบุคคลอื่น ซึ่งจะเป็นการสื่อถึงความสถานที่หรือกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งบอกได้ถึงความเป็นมหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี

หลักสูตร หมายถึง สาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้มีการเปิดการเรียน
การสอน โดยจะเป็นหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการแล้ว

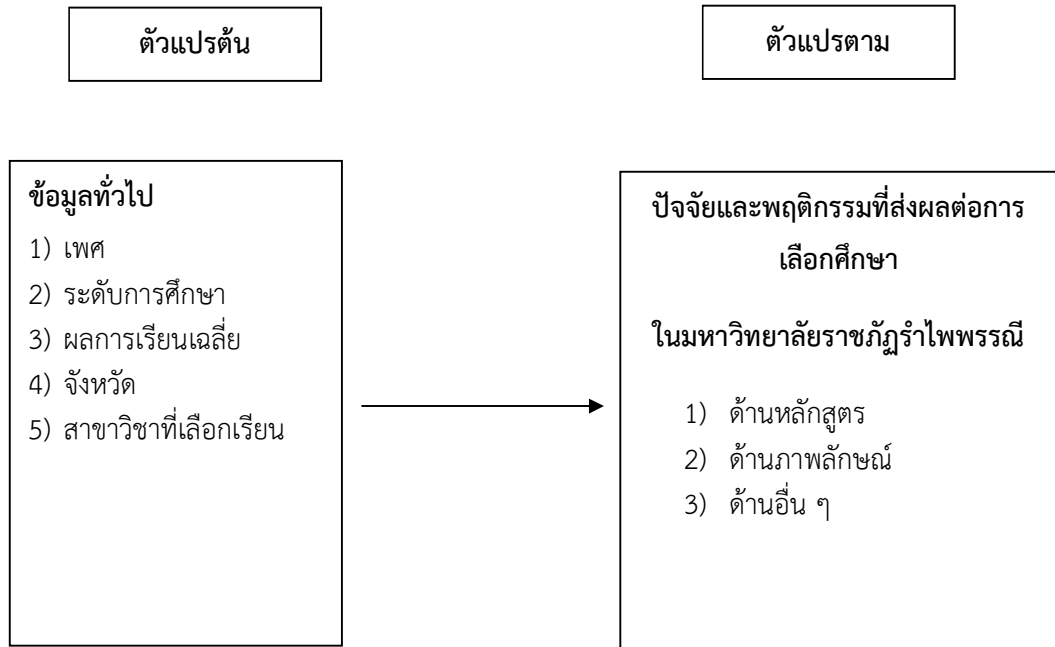
การรับสมัครนักศึกษา หมายถึง การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา ในระดับปริญญาตรี ซึ่งใน
แต่ละปีการศึกษาจะมีการเปิดรับสมัครประมาณเดือนกันยายนเป็นต้นไป โดยการเปิดรับสมัคร
จะมีทั้งการสมัครด้วยตนเองที่กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, การรับสมัคร
ผ่านทีมงานคณะ และการสมัครผ่านระบบออนไลน์

ปัจจัยที่ส่งผล หมายถึง เหตุหรือองค์ประกอบที่ส่งผลหรือมีผลทำให้เกิดพฤติกรรมหรือ
การตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ใช้กรอบ
แนวคิดดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ผลการเรียน
เฉลี่ย จังหวัด สาขาวิชาที่เลือกเรียน
2. ตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้แก่
ด้านหลักสูตร ด้านภาพลักษณ์ และด้านอื่น ๆ

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

